

Затверджую

проректор з наукової роботи

Західноукраїнського
національного університету

Микола ДИВАК

(підпис)

2025 р.

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Худика Дмитра Івановича
на тему: «Управління соціально-культурним розвитком територіальної
громади в процесі реалізації гуманітарної політики», поданої на здобуття
ступеня доктора філософії в галузі знань
28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281
«Публічне управління та адміністрування»**

ВИТЯГ

із протоколу засідання кафедри менеджменту, публічного управління та
персоналу Західноукраїнського національного університету
від 19 червня 2025 р., протокол № 31

ПРИСУТНІ: завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та
персоналу, д.е.н., професор **Шкільняк М. М.**; професор кафедри
менеджменту, публічного управління та персоналу, д. е. н, професор
Августин Р. Р.; професор кафедри менеджменту, публічного управління та
персоналу, д. е. н, професор **Васіна А. Ю.**; професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу, д. е. н, професор **Желюк Т. Л.**; професор
кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, д.е.н,
доцент **Жуковська А. Ю.**; професор кафедри менеджменту, публічного
управління та персоналу, д. е. н, професор **Микитюк П. П.**; професор кафедри

менеджменту, публічного управління та персоналу, д. е. н, професор **Монастирський Г. Л.**; професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, д. е. н., професор **Надвиничний С. А.**; професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. е. н, професор **Качан Є. П.**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. г. н., доцент **Баб'як Г. П.**, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. е. н., доцент, декан факультету економіки та управління **Коцур А. С.**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. е. н., доцент **Богач Ю. А.**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. е. н, доцент **Демків І. О.**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. е. н, доцент **Дудкіна О. П.**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. е. н, доцент **Дяків О. П.**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. е. н, доцент **Заставнюк Л. І.**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. е. н, доцент **Котис Н. В.**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. е. н., доцент **Крисько Ж. Л.**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. е. н, доцент **Кривокульська Н. М.**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. е. н., доцент **Круп'як Л. Б.**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. е. н, доцент **Попович Т. М.**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. г. н, доцент **Пушкар З. М.**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. е. н, доцент **Прохоровська С. П.**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. е. н, **Смачило І. І.**; доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к. е. н, доцент **Чикало І. В.**

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення дисертаційного дослідження дисертанта Худика Дмитра Івановича на тему: «Управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» щодо її рекомендації до захисту.

СЛУХАЛИ:

1. Доповідь дисертанта Худика Дмитра Івановича на тему: «Управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Худик Дмитро Іванович зробив доповідь про основні положення дисертаційної роботи, наукову новизну та найбільш вагомі теоретичні і практичні результати дослідження, які виносяться на захист.

2. Учасниками засідання кафедри до здобувача Худика Д. І. були поставлені такі запитання:

д. е. н., професор Шкільняк М. М.:

1. Чи досліджували Ви в роботі формування гуманітарної політики в територіальних громадах, а саме в яких громадах вона є сформованою і яким чином?

д. е. н., професор Васіна А. Ю.:

1. Поясніть детальніше предмет і об'єкт вашого дослідження в контексті гуманітарної політики?

2. В роботі значна увага приділена зарубіжному досвіду соціокультурного розвитку, а які українські громади ви досліджували як приклади для аналізу?

д. е. н., професор Августин Р. Р.:

1. Які інституційні передумови, на вашу думку, забезпечують ефективне управління соціально-культурним розвитком громад в умовах децентралізації?

2. Чи не виникає спротиву впровадженню нових гуманітарних ініціатив з боку державних інституцій чи місцевої еліти?

д. е. н., професор Шкільняк М. М.:

1. Поясніть суть запропонованої вами концептуальної моделі управління соціально-культурним розвитком громади.

2. Чи з'явилися нові гуманітарні ініціативи у відповідь на виклики воєнного часу, і як вони враховані у вашому дослідженні?

к. е. н., доцент Дудкіна О. П.:

1. Які стратегії розвитку соціокультурного середовища громад запропоновані у вашій роботі?

2. Як ці стратегії співвідносяться з цілями Стратегії сталого розвитку України?

д. е. н., професор Желюк Т.Л.:

1. Наскільки безпечним є впровадження нових соціокультурних практик у громадах в умовах воєнного стану?

2. Чи розглядали ви інституційний механізм реалізації гуманітарної політики в громадах? Хто, на вашу думку, має координувати цю роботу?

к. е. н., доцент Кривокульська Н. М.:

1. Що, на вашу думку, є «гуманітарними лабораторіями» на місцевому рівні, і як вони працюють у практиці територіальних громад?

2. Дайте визначення поняття «соціально-культурний розвиток громади».

3. Які ризики ви можете виділити при запровадженні нових форм соціально-культурної діяльності на рівні громад?

д. е. н., професор Жуковська А. Ю.:

1. Яке місце у вашому дослідженні відведено аналізу локальних соціокультурних ініціатив?

2. Які критерії ви застосовували для класифікації інструментів управління соціально-культурним розвитком?

д. е. н., професор Микитюк П. П.:

1. Які критерії оцінювання ефективності управління соціально-культурним розвитком ви застосовували для громад різних типів (міських, сільських, селищних)?

д. е. н., професор Надвиничний С. А.:

1. Поясніть особливості державного управління гуманітарною політикою на рівні територіальних громад.

к. е. н., доцент Попович Т. М.:

1. Поясніть роль асоціативних об'єднань громад у реалізації гуманітарної політики, і проаналізуйте кращі практики їхньої діяльності в цій сфері.

к. е. н., доцент Круп'як Л. Б.:

1. Чи досліджували ви рівень підготовки кадрового потенціалу до реалізації гуманітарної політики в громадах?

2. Чи вважаєте ви достатньою чинну нормативно-правову базу щодо управління соціально-культурним розвитком в умовах війни?

3. ВИСНОВОК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА:

доктор економічних наук, професор Монастирський Григорій Леонардович (науковий керівник) зазначив, що здобувачем Худиком Дмитром Івановичем повністю виконано освітньо-наукову програму за третім освітнім рівнем доктора філософії PhD зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», про що свідчить академічна довідка аспірантури. Дисертація Худика Дмитра Івановича була подана на кафедру 08.05.2025 року.

У висновку наукового керівника було зазначено, що дисертаційна робота є самостійно виконаним, завершеним науковим дослідженням, що відповідає затвердженій Вченою радою темі та поставленій меті, характеризується єдністю змісту, має встановлену вимогами структуру: анотацію, вступ, три розділи,

висновки, список використаних джерел, містить наукові положення, що мають наукову новизну та важливе значення для вирішення завдань управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики.

Актуальність, новизна, обґрунтованість основних наукових положень, висновків і рекомендацій проведеного дослідження та його значимість для економічної науки і практики свідчить, що дисертаційна робота відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою КМУ від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами від 21.03.2022р. № 341), і це дає підстави рекомендувати її до розгляду в разовій спеціалізованій вченій раді з подальшим захистом для здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

4. ВИСТУПИЛИ:

Доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Західноукраїнського національного університету Августин Р. Р. (рецензент) наголосив, що дисертаційна робота Худика Дмитра Івановича на тему: «Управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики» є актуальною, оскільки відповідає потребам модернізації гуманітарного простору в умовах децентралізації, суспільних трансформацій та безпекових викликів. Дослідження спрямоване на підвищення ефективності управління соціокультурними процесами в громадах, формування дієвих механізмів реалізації гуманітарної політики та активізацію локальних ресурсів.

Отримані результати мають наукову новизну та практичну значущість. Стосовно недоліків та дискусійних положень рецензент зазначив:

1. Необхідно структурувати об'єкт дослідження відповідно до обраного секторного та територіального підходу.
2. Чітко виокремити наявний інституційний базис щодо підтримки соціально-культурного розвитку громад.
3. Показати особливості реалізації гуманітарної політики в територіальних громадах різного типу.
4. У висновках наголосити на тому, як запропонована концептуальна модель управління соціокультурним розвитком сприятиме подоланню соціальних ризиків.

Висловлені зауваження не знижують наукової цінності дослідження і можуть слугувати підґрунтям для наукової дискусії під час захисту.

Дисертаційна робота Худика Дмитра Івановича на тему: «Управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики» є завершеним самостійним, належно апробованим науковим дослідженням, містить науково обґрунтовані положення. Висновки та рекомендації, сформульовані в дисертації, достатньо аргументовані та мають високий рівень наукової новизни та достовірності. Якісні характеристики роботи вказують на її відповідність спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», вимогам Міністерства освіти і науки України і Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії PhD. Враховуючи вищезазначене, вважаємо, що це дає підстави рекомендувати її до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді Західноукраїнського національного університету за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Західноукраїнського національного університету Котис Н. В. (рецензент) у своєму виступі підкреслила міждисциплінарний характер дослідження, його високу актуальність, належну апробацію результатів. Позитивно оцінюючи роботу, рецензент виділила низку дискусійних положень:

1. Вказати, як запропоновані управлінські інструменти впливатимуть на розвиток територіальних громад.
2. Які механізми координації з боку держави необхідно запровадити для підвищення ефективності реалізації гуманітарної політики?
3. Надати авторське визначення поняттю «управління соціально-культурним розвитком громади».
4. Краще візуалізувати логіку координації та взаємодії стейкхолдерів у цій сфері.

Зауваження не зменшують наукової й практичної значущості роботи. Дисертація може бути рекомендована до розгляду на засіданні разової спеціалізованої вченої ради.

Результати дисертації ґрунтуються на ретельній науковій методології та демонструють авторський внесок у вирішення актуальних питань управління соціально-культурним розвитком територіальних громад у контексті реалізації гуманітарної політики. Дисертація Худика Д.І. відповідає шифру спеціальності, містить усі необхідні елементи, що висуваються до наукових робіт такого типу, що дозволяє рекомендувати її до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді Західноукраїнського національного університету за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Західноукраїнського національного університету Желюк Т. Л. (рецензент) відзначила актуальність теми дослідження, яка полягає у необхідності всебічного аналізу процесів управління соціально-культурним розвитком територіальних громад як ключового чинника формування згуртованого, стійкого та безпечного суспільства. Було підкреслено обґрунтованість мети, завдань та обраних методів наукового пошуку, акцент зроблено на науковій новизні окремих положень і практичному значенні напрацьованих результатів.

Поряд із позитивною оцінкою рецензент звернула увагу на такі зауваження:

1. Доцільно було б чіткіше окреслити авторську позицію щодо причин недостатньої ефективності управління соціально-культурним розвитком на рівні територіальних громад.

2. Рекомендується доповнити табличний матеріал прикладами з практики функціонування українських громад щодо реалізації гуманітарної політики.

3. Варто спрогнозувати ризики та окреслити перспективи соціально-культурного розвитку громад у контексті повоєнного відновлення країни.

В цілому дисертаційна робота Худика Дмитра Івановича на тему: «Управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики» за змістом, науковою новизною, логікою викладення матеріалу, висновками та рекомендаціями є завершеним і самостійним науковим дослідженням, що відповідає паспорту спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Дисертація підготовлена і оформлена відповідно до вимог, що висуваються Міністерством освіти і науки України до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Зміст роботи логічно і послідовно висвітлює основні положення плану. Виявлені дискусійні моменти та зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи і можуть стати підґрунтям для подальших наукових розвідок автора. Відтак, дисертація Худика Дмитра Івановича може бути рекомендована до розгляду на разовій спеціалізованій вченій раді Західноукраїнського національного університету за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Західноукраїнського національного університету Жуковська А. Ю. (рецензент) у своєму виступі відзначила, що дисертація виконана на надзвичайно актуальну тему, адже в умовах децентралізації, суспільних змін і зростаючої потреби у формуванні гуманітарно орієнтованих політик, питання ефективного управління соціально-культурним розвитком територіальних громад набуває особливої ваги.

Професор підкреслила, що у роботі Худика Д. І. обґрунтовано низку положень із науковою новизною, які мають як теоретичне, так і практичне значення.

Важливою перевагою роботи є її апробація на міжнародних та всеукраїнських конференціях, а також упровадження окремих результатів у діяльність органів місцевого самоврядування та інституцій громадянського суспільства, що засвідчує прикладну цінність дослідження.

Поряд з позитивною оцінкою дисертації, рецензент висловила рекомендаційні зауваження:

1. Відобразити роль громадських організацій у просуванні гуманітарних ініціатив та підтримці соціально-культурного розвитку громад.

2. Показати механізм взаємодії (трансмісійний механізм) між державними структурами, громадою та інституціями у впровадженні гуманітарної політики.

3. Посилити візуалізацію концептуальної моделі управління соціально-культурним розвитком територіальної громади.

Загалом дисертаційна робота Худика Дмитра Івановича на тему: «Управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики» є завершеною, самостійною науковою роботою, що виконана на достатньо високому науковому рівні, має прикладне значення, належну апробацію отриманих результатів і тому рекомендується для подальшого проходження з метою захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Західноукраїнського національного університету Дудкіна О.П. (рецензент) високо оцінила актуальність обраної теми, а також наукову значущість отриманих результатів, викладених у публікаціях здобувача, які повністю відображають основні положення та зміст дисертаційного дослідження. Доцент підкреслила, що соціально-культурний розвиток територіальних громад сьогодні є стратегічним напрямом, здатним

стати основою згуртованості, стабільності й гуманітарної безпеки українського суспільства в умовах війни та відновлення.

Особливу увагу рецензент приділила прикладному значенню дослідження, зокрема можливості впровадження запропонованих автором підходів для формування нових моделей соціокультурної інтеграції, покращення взаємодії між громадою, владою та інституціями, а також для підвищення ефективності реалізації гуманітарної політики на місцевому рівні.

Разом із позитивною оцінкою рецензент висловила низку дискусійних зауважень:

1. Автору доцільно було б окреслити переваги та інституційні бар'єри в управлінні соціально-культурним розвитком на рівні місцевого самоврядування.

2. Варто аналітично узагальнити у вигляді таблиці стан реалізації соціокультурних програм у громадах під час воєнного стану.

3. Бажано більш детально проаналізувати інституційний механізм підтримки гуманітарних ініціатив та культурних практик у різних регіонах України.

Однак вказані вище дискусійні положення не заперечують теоретичної і прикладної значимості дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота Худика Дмитра Івановича на тему: «Управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики» є завершеною самостійною працею, містить науково обґрунтовані та практично значущі результати. Дисертаційна робота відповідає галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» й спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» та вимогам Наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 р. «Про затвердження вимог до

оформлення дисертації (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019)», а її автор, Худик Д.І. заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

В обговоренні дисертаційної роботи взяли також участь: д. е. н., професор **Микитюк П. П.**, д. е. н., професор **Васіна А. Ю.**, д. е. н., професор **Шкільняк М. М.**

У своїх виступах члени кафедри зазначили, що дисертаційна робота здобувача Худика Дмитра Івановича на тему: «Управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики» виконана на актуальну тему. Учасники обговорення відмітили теоретичну і практичну цінність результатів проведеного дослідження. Дана праця відзначається необхідним рівнем наукової новизни, при цьому всі положення, представлені автором, розроблені самостійно та є достатньою мірою обґрунтованими, емпірично підтвердженими. Наукові досягнення здобувача апробовані на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, опубліковані у фахових виданнях та доведені до рівня практичного використання, що підтверджено відповідними довідками про впровадження результатів дослідження.

На підставі результатів обговорення присутні на засіданні:

УХВАЛИЛИ:

1. Прийняти висновок щодо дисертаційної роботи Худика Дмитра Івановича на тему: «Управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики» як такої, що відповідає вимогам, які заявлені до дисертації.

2. Пропонувати Вченій раді університету прийняти висновок кафедри та затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради із захисту дисертації Худика Д.І.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на здобуття ступеня доктора філософії на тему «Управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики»

Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт університету

Вибір теми продиктований необхідністю напрацювання ефективних підходів до управління соціально-культурним розвитком територіальних громад в умовах децентралізації, суспільних трансформацій та воєнного стану. Особлива увага приділяється пошуку шляхів підвищення результативності реалізації гуманітарної політики на місцевому рівні, зміцнення інституційної спроможності громад, формування сприятливого середовища для розвитку соціального капіталу та збереження культурної ідентичності.

Актуальність теми зумовлена потребою адаптації механізмів публічного управління до викликів сьогодення, необхідністю зміцнення соціальної згуртованості, розвитку культурної інфраструктури, залучення громадськості до прийняття рішень та створення стійкої основи для відновлення територій у післявоєнний період.

Результати дослідження відображені в науково-дослідних роботах кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Західноукраїнського національного університету: «Механізм активізації бізнес-середовища як суб'єкта трансформації міст України на засадах сталого розвитку та впровадження смарт-технологій» (державний реєстраційний номер 0119U101365); «Розроблення програми підвищення ефективності управління розвитком територіальної громади в умовах сучасних загроз» (державний реєстраційний номер 0122U200784); «Розробка проекту Стратегії розвитку Збаразької територіальної громади (інформаційно-аналітичний матеріал» (державний реєстраційний номер 0122U200784); «Актуальні проблеми

публічного управління та адміністрування» (державний реєстраційний номер 0118U003181); «Менеджмент та публічне управління в умовах трансформацій» (державний реєстраційний номер 0123U103562). У цих темах дисертантом розроблялися питання, пов'язані з управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики.

Мета, завдання та методи дослідження. Об'єкт та предмет дослідження

Метою дисертаційної роботи є розроблення й науково-теоретичне обґрунтування підходів і формування практичних рекомендацій щодо управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення відповідних *завдань*:

- узагальнити сутність соціально-культурного розвитку територіальної громади як об'єкта управлінського впливу;
- дослідити інституційні засади та концепція ієрархічності формування і реалізації гуманітарної політики;
- розкрити сутність механізму управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики;
- здійснити аналіз ресурсного потенціалу соціально-культурного розвитку територіальних громад та оцінка ефективності його використання;
- визначити тенденції та чинники соціально-культурного розвитку територіальних громад;
- охарактеризувати функції і повноваження органів місцевого самоврядування в сфері соціально-культурного розвитку територіальних громад та проблеми їх реалізації;
- обґрунтувати концептуальні засади муніципальної гуманітарної політики, як інструменту реалізації та доповнення державної гуманітарної політики з урахуванням ситуаційного підходу;

- запропонувати шляхи підвищення ефективності управлінської діяльності органів місцевого самоврядування в процесі забезпечення соціально-культурного розвитку територіальної громади;

- аргументувати можливість використання програмно-цільового підходу в процесі управління соціально-культурним розвитком територіальної громади.

Об'єкт дослідження – процес соціально-культурного розвитку територіальних громад.

Предмет дослідження – механізм управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики.

Методи дослідження. Методологічними засадами дисертації є фундаментальні положення теорій публічного управління, публічної політики, муніципального управління, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених різних шкіл та напрямків, які стосуються проблем управління соціально-культурним розвитком територіальної громади. В роботі використано такі методи дослідження: діалектичний метод пізнання (для визначення природи громади та її розвитку з позиції соціально-культурної системи); логічний (для обґрунтування доцільності модернізації управління соціально-культурним розвитком територіальної громади); системний аналіз (для дослідження складових соціально-культурного розвитку територіальної громади); абстрактно-логічний (для формулювання висновків дослідження); порівняльний аналіз (для співставлення ефективності управління соціально-культурним розвитком вітчизняних та зарубіжних територіальних громад); статистичні (для визначення ефективності використання елементів соціально-культурного потенціалу громади); експертні (для дослідження практичного досвіду управління соціально-культурним розвитком територіальної громади).

Джерелами нормативної, фактологічної, аналітичної і статистичної інформації слугували Закони України, Укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України, нормативно-правові акти органів місцевого самоврядування, матеріали Міністерства розвитку громад територій України,

Державної служби статистики України, Асоціації міст України, сайти територіальних громад.

Наукові положення, розроблені особисто дисертантом та їх новизна

Основні положення дисертації, які мають наукову новизну і виносяться на захист, полягають у такому:

вперше:

— обґрунтовано теоретичні засади концепції ієрархічності управління соціально-культурним розвитком територіальної громади, що на відміну від традиційного підходу до забезпечення їх соціально-культурного розвитку, як внутрішньої іманентної ознаки буд-якої первинної адміністративно-територіальної одиниці, що об'єктивно впливає з її природи, визначає, що соціально-культурний розвиток є об'єктом синергійного управлінського впливу з боку органів місцевого самоврядування, громадського сектору, місцевих органів державної виконавчої влади, центральних органів державного управління, наддержавних та глобальних інститутів;

удосконалено:

— трактування сутності соціально-культурного розвитку територіальної громади як об'єкта управлінського впливу, зокрема визначено, що територіальна громада виступає багатогранним об'єктом соціально-культурного розвитку, який є ключовим елементом у процесі формування гармонійного суспільства. Її функціонування в умовах сучасних викликів вимагає ефективного управлінського впливу, спрямованого на забезпечення сталого розвитку, збереження культурної спадщини та підтримку соціальної згуртованості. Обґрунтовано, що соціально-культурний розвиток громади — це складний процес, який включає взаємодію соціальних, економічних, культурних та освітніх аспектів для формування і підтримки її ідентичності, згуртованості та високої якості життя;

— комплексний підхід до реалізації гуманітарної політики. Визначено, що гуманітарна політика — це сфера діяльності, яка відіграє ключову роль у

реагуванні на гуманітарні кризи, захисті прав людини та наданні допомоги нужденним. Її організація вимагає чіткої інституційної основи та відповідного підходу до ієрархічності процесу її формування та реалізації. Встановлено, що гуманітарна політика має ґрунтуватися на принципах нейтральності, незалежності, неупередженості та гуманізму. Її головною метою є полегшення людських страждань та захист основних прав людини в кризових ситуаціях, таких як збройні конфлікти, природні катастрофи чи епідемії. Ієрархічність у гуманітарній політиці стосується структури прийняття рішень та організаційної структури, в якій дії плануються та реалізуються на різних рівнях – міжнародному, регіональному, національному та місцевому. Ключовими завданнями кожного рівня має бути: на міжнародному рівні – створення стандартів, правових рамок та координація глобальних дій; на національному рівні – реалізація стратегії відповідно до потреб та умов держави; на регіональному рівні – адаптація стратегії до специфіки регіону та мобілізація ресурсів; на місцевому рівні – впровадження заходів допомоги на місцях, часто в безпосередньому контакті з людьми, які її потребують;

– структуризацію соціально-культурного розвитку територіальної громади на основі поєднання культурної ідентичності та соціальної згуртованості. Культурна ідентичність громади є одним із основних факторів її унікальності та основою для формування почуття належності серед її членів. Вона визначає цінності, традиції, мову та звичаї, які стають об'єднуючим елементом для населення. Збереження і розвиток культурної спадщини є ключовим аспектом управлінського впливу. Соціальна згуртованість громади полягає у створенні умов для співпраці між групами населення, спрямованої на вирішення спільних проблем і досягнення загальних цілей. Вона охоплює такі аспекти, як взаємоповага, підтримка у кризових ситуаціях, а також активна участь громадян у житті громади.

набули подальшого розвитку:

– формування механізму управління соціально-культурним розвитком територіальної громади, що передбачає: розробку стратегій

соціально-культурного розвитку, що враховують сучасні виклики; залучення мешканців до процесу прийняття рішень; стимулювання громадської активності через соціально-культурні проекти та ініціативи; підтримку партнерства із культурними, освітніми та бізнесовими інституціями. Обґрунтовано, що ефективне управління соціально-культурним розвитком територіальної громади передбачає використання інструментів стратегічного планування, моніторингу та оцінки результатів, а також комунікації як засобу взаємодії з громадянами. Визначено необхідність імплементації грантових програм для фінансування соціально-культурних ініціатив; платформи для обговорення ідей та пропозицій; електронних ресурсів для інформування та залучення населення;

— індикатори впливу соціально-культурного розвитку територіальної громади на її комплексний розвиток, зокрема підвищення якості життя, формування соціального капіталу, культурні інновації. Соціально-культурний розвиток сприяє покращенню умов проживання через створення інфраструктури, яка відповідає потребам громади. Це включає розбудову культурних центрів, бібліотек, парків і місць для проведення масових заходів. Громада, яка активно розвиває свою соціально-культурну складову, створює сприятливе середовище для об'єднання людей, що сприяє зміцненню довіри, взаємопідтримки та спільної відповідальності. Інноваційні підходи до управління соціально-культурним розвитком громади, такі як цифровізація, можуть сприяти її економічному розвитку та глобальній інтеграції, зберігаючи соціально-культурну унікальність;

— способи підвищення ефективності управлінської діяльності органів місцевого самоврядування в процесі забезпечення соціально-культурного розвитку громад. Встановлено, що органи місцевого самоврядування відіграють ключову роль у соціально-культурному розвитку громад, дбаючи про задоволення місцевих потреб та реалізацію ініціатив, що інтегрують місцеві громади. Ефективне управління сприяє розвитку інфраструктури, освіти, культурної активності та соціальної інтеграції. Підвищення ефективності

управлінської діяльності органів місцевого самоврядування в процесі забезпечення соціально-культурного розвитку громад вимагає багатовекторного підходу. Ключове значення мають діагностика потреб, стратегічне планування, використання сучасних технологій, міжгалузева співпраця, формування соціального капіталу, ефективне управління бюджетом та систематична оцінка. Завдяки цим заходам органи місцевого самоврядування можуть ефективніше реагувати на потреби мешканців та підтримувати соціально-культурний розвиток своїх громад, сприяючи підвищенню якості життя на місцевому рівні.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Дисертаційна робота Худика Дмитра Івановича на тему: «Управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики» має чітку, логічно побудовану структуру, яка відповідає вимогам до характеру та змісту наукових праць і дозволяє послідовно, у повному обсязі викласти основні теоретичні та практичні результати дослідження.

Якісний аналіз змісту дисертації свідчить про комплексне й системне вивчення автором проблем управління соціально-культурним розвитком громад, з урахуванням сучасних викликів, що постають перед гуманітарною політикою держави. Автор продемонстрував уміння використовувати сучасну методологію наукових досліджень, ґрунтуючись на системному, міждисциплінарному, функціональному, процесному, факторному та структурному підходах.

Серед використаних методів дослідження варто відзначити емпіричні методи, порівняння, узагальнення, аналогії, моделювання, експертні оцінки, кейс-стаді, які дали змогу ґрунтовно проаналізувати функціонування систем управління соціокультурною сферою на місцевому рівні.

Текстовий виклад результатів дослідження вдало доповнений схематичними, графічними та табличними матеріалами. Основні наукові положення логічно та переконливо аргументовані, а в необхідних випадках підкріплені відповідними аналітичними розрахунками та фактичними даними.

Залучення широкої джерельної бази - як міжнародної, так і вітчизняної, аналітичні оцінки здобувача, узагальнення результатів практики територіальних громад - стали підґрунтям для обґрунтованості наукових положень, висновків і практичних рекомендацій, викладених у дисертаційній роботі.

Наукові висновки та рекомендації відзначаються достовірністю, що забезпечена використанням чинного нормативно-правового поля, актуальних статистичних джерел та інформаційно-аналітичних систем. Висновки повністю відповідають задекларованим елементам наукової новизни та свідчать про високий рівень наукової зрілості дисертанта.

Практичне значення роботи

Пропозиції, сформульовані у дисертації, використано у практичній діяльності: Управління стратегічного розвитку міста Тернопільської міської ради (довідка № 47/2 від 2 червня 2025 р.), Великоберезовицької селищної радою (довідка № 187 від 4 квітня 2025 р.), Скориківської сільської ради (довідка № 70 від 20 травня 2025 р.), Тернопільського обласного методичного центру народної творчості Тернопільської міської ради (довідка № 95 від 3 червня 2025 р.); при розробленні та викладанні професійно орієнтованих дисциплін для студентів освітніх програм за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» в Західноукраїнському національному університеті (довідка № 159 від 21 травня 2025 р.).

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора

За результатами дослідження опубліковано 13 наукових праць обсягом 5,27 д.а. (3,45 д.а. належить особисто автору), а саме 1 статтю в міжнародному виданні, яке індексується в Web of Science, 1 статтю в міжнародному виданні, яке індексується в наукометричних базах даних, 2 одноосібні статті у наукових фахових виданнях категорії «Б» та 9 публікацій апробаційного характеру за матеріалами конференцій.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових періодичних виданнях інших держав та у виданнях України, які включено до міжнародних наукометричних баз:

1. Monastyrsky, G., Khudyk, D., Fedenchuk, S., Hladyn, R., & Pilat, R. (2025). Advanced strategies for enhancing governance in local communities. *Revista Gestão & Tecnologia*, 25(1), 148–167. (Web of Science). <https://doi.org/10.20397/2177-6652/2025.v25i1.3113>

2. Monastyrskyi Grygorii, Khudyk Dmytro, Pilat Roman, Fedenchuk Stanislav, Kisilevych Volodymyr. Decentralisation: Exploring Challenges, Opportunities, and Its Role in Strengthening Local Governance. *Journal of Information Systems Engineering and Management*. Vol. 10 No. 12s (2025) 514-523. <https://doi.org/10.52783/jisem.v10i12s.1860>

Статті у наукових фахових виданнях:

3. Худик Д. І. Інституційні аспекти управління соціально культурним розвитком територіальних громад в умовах війни та післявоєнної відбудови. *Herald of khmelnytskyi national university. Economic sciences*, 338(1), 687-694. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-338-101>

4. Худик Д.І. Управління культурною спадщиною як елемент забезпечення сталого розвитку на локальному рівні. *Економічний аналіз*. 2025. Т. 35, № 1. С. 628–636. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.01.628>

Публікації за матеріалами конференцій:

5. Худик Д. І. Соціально-культурний розвиток територіальної громади в контексті багаторівневої моделі публічного управління. *Інноваційні технології в менеджменті та публічному управлінні*: матеріали наукової інтернет-конференції студентів та молодих вчених кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, 25 листопада 2021 року, ЗУНУ, Тернопіль, 2021. С. 339-341.

6. Худик Д. І. Структурні виклики публічного управління в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах війни та післявоєнної відбудови України*: матеріали доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 31 травня 2022 року, ЗУНУ, Тернопіль, 2022. С. 195-197.

7. Худик Д. І. Українська культура як важливий інструмент перемоги в російсько-українській війні: управлінський зріз. *Innovations and prospects of world science. Proceedings of the 11th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2022. Pp. 452-455.* URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/06/INNOVATIONS-AND-PROSPECTS-OF-WORLD-SCIENCE-22-24.06.22.pdf>

8. Худик Д. І. Проблеми соціально-культурного розвитку територіальних громад в умовах війни. *Формування ефективної системи управління та публічного адміністрування в умовах транзитивної економіки*: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 21 вересня 2022 року, Харків. Харків: Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова. С. 196-197.

9. Худик Д. І. Спротив війні через культуру та мистецтво: чому державна політика в сфері культури важлива в умовах воєнного стану? *Інноваційні технології в менеджменті та публічному управлінні*: Матеріали доповідей науково-практичної Інтернет-конференції студентів та молодих вчених кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, 10 листопада 2022, ЗУНУ, Тернопіль, 2022.

10. Худик Д. І. Підвищення ефективності управління культурою в контексті викликів сьогодення. *Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах війни та післявоєнної відбудови України*: матеріали доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 4 травня 2023 року, ЗУНУ, Тернопіль, 2023. С. 180-183. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/48083>

11. Худик Д. І. Сучасні виклики публічного управління в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах сучасних викликів* : матеріали доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 16 травня 2024 року, ЗУНУ, Тернопіль, 2024. Ч. 1. С. 361-363. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/51919>

12. Худик Д. І. Контури соціально-відповідальної поведінки суб'єктів сфери культури в умовах воєнного стану. *Проблематика і перспективи сталого розвитку України в аспекті синергії інтеграції економіки, бізнесу та HR-інжинірингу*: матеріали доповідей III Всеукраїнської наукова конференції студентів та молоді, 15 травня 2025 року, ХНУ, Хмельницький, 2025.

13. Худик Д. І. Виклики та можливості в управлінні соціально-культурними змінами: подолання спротиву та сприяння інноваціям. *Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах сучасних викликів*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 15 травня 2025 року, ЗУНУ, Тернопіль, 2025.

Текст дисертаційної роботи пройшов перевірку на наявність текстових запозичень в системі «Turnitin similarity». За результатами перевірки, виявлено відсутність текстових запозичень без належного посилання на джерело та встановлено, що дисертаційна робота Худика Дмитра Івановича на тему: «Управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики», відповідає принципам академічної доброчесності.

Апробація матеріалів дисертації

Основні положення дисертації та результати досліджень доповідалися, обговорювалися та отримали схвалення на 9 науково-практичних конференціях з міжнародною участю, зокрема: науковій інтернет-конференції студентів та молодих вчених «Інноваційні технології в менеджменті та публічному управлінні» (Тернопіль, 25 листопада 2021 року), Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах війни та післявоєнної відбудови України» (Тернопіль, 31 травня 2022 року), *11th International scientific and practical conference «Innovations and prospects of world science» (Vancouver, Canada. 2022)*, IV Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Формування ефективної системи управління та публічного адміністрування в умовах транзитивної економіки» (Харків, 21 вересня 2022 року), науково-практичній інтернет-конференції студентів та молодих вчених «Інноваційні технології в менеджменті та публічному управлінні» (Тернопіль, 10 листопада 2022 року), IV Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах війни та післявоєнної відбудови України» (Тернопіль, 4 травня 2023 року), V Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах сучасних викликів» (Тернопіль, 16 травня 2024 року), III Всеукраїнській науковій конференції студентів та молоді «Проблематика і перспективи сталого розвитку України в аспекті синергії інтеграції економіки, бізнесу та HR-інжинірингу» (Хмельницький, 15 травня 2025 року). Наукові результати дослідження обговорювалися та отримали позитивну оцінку на наукових семінарах кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу в 2021-2025 рр.

Оцінка мови та стилю дисертації

Дисертація написана діловою українською мовою. Стиль подачі матеріалу дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій характеризується системністю, науковістю, логічністю, інформаційною насиченістю, ясністю, стислістю та забезпечує легкість і доступність сприйняття матеріалу.

Відповідність дисертації нормативно встановленим вимогам та можливість подання до захисту

Враховуючи актуальність теми дисертації, обґрунтованість отриманих результатів, наукову новизну і практичне значення виконаних досліджень, повноту викладення матеріалів дисертації в наукових працях, що відповідають вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою КМУ від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами від 21.03.2022р. № 341) та напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми ЗУНУ, структурний підрозділ рекомендує подати дисертаційну роботу Худика Дмитра Івановича на тему: «Управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики», на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» до захисту в разову спеціалізовану вчену раду.

У результаті розгляду дисертації Худика Дмитра Івановича та повноти публікації основних результатів дослідження:

УХВАЛИЛИ:

1. Пропонувати Вченій раді університету такий склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова разової спеціалізованої вченої ради:

доктор економічних наук, професор, Шкільняк Михайло Михайлович, завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Західноукраїнського національного університету.

Рецензенти:

доктор економічних наук, професор, Августин Руслан Ростиславович, професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Західноукраїнського національного університету;

кандидат економічних наук, доцент Котис Наталія Володимирівна, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Західноукраїнського національного університету.

Опоненти:

доктор наук з державного управління, професор Купрійчук Василь Михайлович, професор кафедри права та публічного управління Житомирського державного університету імені Івана Франка.

кандидат наук з державного управління, доцент Кіцак Тарас Миколайович, заступник директора з науково-педагогічної роботи Навчально-наукового інституту адміністрування, державного управління та професійного розвитку Національного університету «Львівська політехніка».

2. Рекомендувати новоствореній разовій спеціалізованій вченій раді прийняти дисертаційну роботу Худика Дмитра Івановича на тему: «Управління соціально-культурним розвитком територіальної громади в процесі реалізації гуманітарної політики» до захисту.

Головуюча на засіданні

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу

Алла ВАСІНА